

Всі імена, назви військових частин та інша чутлива інформація змінені.

Бекграунд:

Ользі 36 років, на постійній основі проживає у Львові. З кінця 2015 року чоловік має статус УБД, стан на зараз теж в ЗСУ. Мають двох дітей (<5 років та <10 років), користувались послугами ЛЦНПУБД.

Формат проведення інтерв'ю: онлайн

Головними цілями інтерв'ю є отримати інформацію про:

- 1) досвід з ЛЦНПУБД;
- 2) досвід з ЛЦНПУБД, пов'язаний з можливостями для дітей;
- 3) обізнаність про права та пільги для сімей військових;
- 4) досвід взаємодії з різними установами та оформленням документів;
- 5) досвід з пошуком інформації.

Набір стартових питань:

- 1) Розкажіть, будь ласка, чи Вам доводилось вирішувати якісь бюрократичні моменти, пов'язані з пораненням чоловіка?
- 2) Опишіть свій досвід.
- 3) Скільки це зайняло часу?
- 4) Хто Вам допомагав з оформленням документів?
- 5) Чи звертались Ви за допомогою для вирішення цих питань? Куди саме? Яку допомогу Вам запропонували?
- 6) Від кого Ви отримували всю необхідну інформацію?
- 7) Які електронні ресурси ви задіявали для отримання необхідної інформації?
- 8) Що було найважчим під час процесу оформлення документів ?
- 9) Що Вам відомо про послуги, які ви можете безкоштовно отримати як член сім'ї військового? Чи знаєте про такі пропозиції від держави, бізнесу, громадських організацій? Звідки ви про них довідались?
- 10) Чи ви звертались за отриманням психологічної консультації чи іншої допомоги до громадських організацій, комунальних чи державних закладів? (Чому ні?)
- 11) Який Ваш досвід з ЛЦНПУБД?
- 12) Розкажіть, будь ласка, чи ви користувались можливостями від ЛЦНПУБД для дітей? Які у Вас враження?...

Інтерв'ю

вступну частину з представленням, згодою на запис тощо не вказано

Інтерв'юер: Ольго, розкажіть, будь ласка, якого Ви віку і чи давно ви в статусі дружини військовослужбовця?

Респондент: Мені 36 років, і з кінця 2015 року мій чоловік отримав статус УБД, тоді там було два статуси - учасник АТО і учасник бойових дій, тому що мобілізованих, як на них кажуть, "атошників" було дуже багато, але тих кого відправляли на схід суттєво менше. І тільки ті отримували учасника бойових дій. З кінця 2015 року чоловік отримав статус учасника АТО, і учасника бойових дій, і вот з того періоду ми маємо можна сказати ці привілеї.

Інтерв'юер: Добре, я вас зрозуміла. Скажіть будь ласка, ви весь цей час проживали в Львівській області, чи ви сюди переїхали у зв'язку з повномасштабним вторгнення, наприклад?

Респондент: Ні, я завжди жила у Львові, я народилась у Львові, батьки народились у Львові, чоловіка батьки теж народились у Львові і він все життя тут прожив. Ми нікуди там не їхали – не емігрували і навіть коли почалась війна, ми нікуди не виїжджали.

Інтерв'юер: Добре, я зрозуміла, дякую. Скажіть, будь ласка, чи ставалось таке, що ваш чоловік отримував поранення на полі бою?

Респондент: Поранення не було; щоб ви розуміли, він його мобілізували 10 лютого 2015 року, а повернувся він додому в квітні 16 року, ну і тепер від 3 березня (2022) він воює, поранення він не отримував ніколи, але після АТО пройшло трохи часу і в нього виявили гепатит С. Гепатит С активний, бо він виявляється буває активний і ні. В нього виявили гепатит С, і трошки наперед буду забігати, завдяки центру (ЛЦНПУБД) ми добились лікування, яке повністювилікувало мого чоловіка від гепатиту. Поранень як таких не було.

Інтерв'юер: Можете розказати, стосовно "добились лікування", як саме виглядав цей процес "добивання"?

Респондент: Мій чоловік почав дуже сильно кашляти, тобто не помагали ні препарати, ні антибіотики, ми там по лікарях, і наша лікарка сімейна побачила в загальному аналізі крові якийсь показник, який її змусив задуматись над цим діагнозом. Ми здали на гепатит і він підтвердився. Лікарка нам виписала скерування до інфекціоніста, коли ми прийшли до інфекціоніста - це жінка, вона з нашої поліклініки на Озаркевича - вона нам сказала, що лікування для атошників немає. Я кажу, - а чому немає? "Немає грошей, воно таке дороге, його немає". Я кажу - ну, ви розумієте, це не може такого бути, воно є. Вона там мені довго розказувала якісь історії і сказала, щоб ми лікувались за власний кошт. Я кажу - ви розумієте, не для того мій чоловік стільки часу віддав на захист держави і це швидше за все звідти. Ви розумієте, бойові дії це є суцільна антисанітарія, можливо він від когось заразився, тому що поранених було дуже багато, особливо коли вони були на промзоні, в Авдіївці. Можливо він від когось заразився, він допомогу надав і всьо, але вона мені сказала, що ні, немає. Я була дуже зла, подзвонила в... а він знає він такий, йому скажуть нема, та й нема, а я не можу - як то немає, як має бути. Тому що мій чоловік, маючи статус УБД, він з центром практично не спілкується, то все я, так само з соц. захистом. І я подзвонила в центр, кажу така ніби ситуація, я не знаю, куди вони звертались, але буквально через 30 хвилин, мені передзвонила сама та лікарка і сказала щоб ми прийшли за препаратами, вона вже їде виявляється в Військовий госпіталь у Винники брати ті препарати і йому будуть їх видавати. І

ну, я вже не дуже розбиралась як це було, але якщо би не центр, ми би того лікування не отримали. І ще перед тим, як нам назначали, коли ми вже знали, які нам треба було препарати приймати, нам ще треба було здати контрольні аналізи, на той час вони були дуже дорогі, це десь ну десь напевно тисяч 7-8 коштували ці аналізи і їх треба було здати комплексом і за один раз і нам в центрі сказали, куди піти, яка клініка має заключений договір з міністерством охорони здоров'я, ну я не знаю, може ще міністерство оборони замішене, я так не дуже лізу в ту схему, бо це насправді дуже складно, і нам зробили ці аналізи безкоштовно, при тому що їх зробили на початку лікування, і їх потрібно було робити ще як ми пройшли лікування. Ми так само їх зробили, нам зробили їх безкоштовно. Центр нам тоді запропонував як то сказати зустрічі з психологом, тому що я навіть того не знала, то мені в центрі сказали, гепатит С, виявляється хвороба, яка дуже психологічно сильно впливає на людину. Чоловік мій відмовився, він не захотів, але якісь такий був один день, що він сказав, що йому треба, і він пішов на консультацію, він там поговорив, недовго, десь напевно 30 хвилин, йому було достатньо, я з ним вже не ходила, але після тої консультації йому стало набагато легше. Ви знаєте, через АТО, дуже багато мого чоловіка друзів, по цілій Україні, з різних обласних центрів - Черкаси, Дніпро, Одеса, Харків, Івано-Франківськ - чоловік з ними підтримує спілкування, вони спілкуються, і якщо чесно, вони заздять тому що в них такого немає. В них якщо щось є, це таке, знаєте щось на подоби того, тому що наш Львівський центр дійсно працює, в мене не було такого, щоб я до них звернулась і вони не допомогли. В мене чоловік як прийшов з АТО і через 9 місяців народився 2-ий син, то в мене була страшна проблема його влаштувати в садок. При тому, що садок під домом, і туди вже ходила старша дитина, син, казали, що немає місця. Ну, "учасники бойових дій це не є привілейовані особи, в нас є МВС, СБУшники" і тому подібне. Я подзвонила в центр, і центр, як то сказати правильно, таку ніби як то сказати справу ну не те що відкрив, зробив таку справу, що він завів корегувальника питань АТОшників, і мені тоді призначили таку пані Катерину, я не знаю чи вона в соцзахисті була чи в центрі, але мені її призначили з центру, і пані дуже швидко вирішила це питання. При тому, що директор подзвонила до мене особисто і сказала приносити документи. І дитина як то кажеться, ходить, Слава Богу, все нормально. Тобто я роботою центру дуже задоволена. Я задоволена тим, що по-перше, дбають про АТОшників, єдине що чомусь ми не попадаємо ніколи, ... не попадаємо в програму оздоровлення, напевно через те що дуже великі черги, і не так багато місць. На програму оздоровлення чоловіка ми не попадали жодного разу, при тому що він на 11 років за мене старший, йому 47 в вересні буде... на це ми не попадали. За дітей - дуже мені подобається, що за дітей дбають, тому що як тільки є якісь оці допомоги чи програми від уряду Німеччини чи Англії, Польщі мені завжди телефонують, завжди пропонують допомогу і тут така не те що допомога у вигляді, ну тамякісь там іграшки і там солодощі - це завжди якісь хороші засоби гігієни, тапочки, таке що дійсно потрібно дітям. Дуже часто запрошують на майстер-класи, ото ми були в грудні на майстер класі по шоколаду, дуже часто є вистави для діток і завжди перед Миколаєм дітям дають дуже гарні подарунки. Цього року я взагалі була здивована від Львівської майстерні карамелі, діти були в захваті, ну бо знаєте, там не дешева їхня продукція і не завжди є можливість дітям щось купити там, а тут були дуже гарні подарунки, я якщо чесно була здивована і дуже мені було приємно. Скажу вам ще те, що ну чоловік мій так само задоволений роботою центру і ну як то

сказати там завжди тебе зрозуміють, завжди тобі порадять, підкажуть, не було такого щоб ми звернулись і нам відмовили чи якась там була незрозуміла ситуація і тому подібне і одна моя така порада - їм просто треба розширюватись, і приміщення, і той самий їхній центр, щоб ставав більший, і людей більше набирати. І що мені дуже подобається, я сама така дуже емоційна людина, дуже така запальна, але там працюють дуже спокійні, врівноважені люди, я завжди звідти коли виходжу, то я стаю спокійна, з думкою "все добре". Так що я задоволена їхньою роботою.

Інтерв'юер: Скажіть, будь ласка, може ви пам'ятаєте як ви про нього довідалися?

Респондент: Як я про нього довідалася... коли чоловік пішов в АТО, коли його забрали, то мене самі подзвонили з Львівського центру надання послуг учасникам бойових дій і сказали, що от ми є такий центр, якщо вам потрібна якась допомога ви можете звертатись. Так я про них взнала. Потім як треба було якусь довідку на роботу чоловікові, то так само мені треба було взяти довідку на роботу, я взяла і отак я про них як то кажуть дізналась, але їх шукати не треба, знаєте коли є якісь навіть той самий майстер клас чи подарунки чи в них є якісь питання, вони завжди дзвонять. Навіть буває таке що ну там довго не звертаєшся, бо немає потреби, я ж розумію, що за кожну дрібницю не буду їм телефонувати, треба трошки питання вирішувати самому, і коли там звертаєшся буває таке що вони самі дзвонять, а в вас все добре, чого ви не звертаєтесь. Кажу, та все добре, бо вони дзвонять до мене, а мій чоловік або в рейсах закордоном або на війні і його переважно немає. А так вони дзвонять самі.

Інтерв'юер: Зрозуміло. Скажіть, будь ласка, ви за ними я так зрозуміла, що вони дзвонять регулярно, а ви за ними не слідкуєте в фейсбуці- телеграмі?

Респондент: В фейсбуці я слідкую за їхньою сторінкою, за новинами, за тим взагалі, що відбувається в центрі дуже часто вони викладають інформацію, так само завжди заздалегіть викладають інформацію про ті самі вистави для дітей. Це ж так само реєстрація і тому подібне і наприклад, майстер- класи, йдуть від 6 років, але я коли реєструю свого меншого сина, бо йому недавно було тільки 6 років, то звичайно мені програма не пропускає. І тоді вони мені, наприклад, телефонують, але вони знають, що в мене немає свекрухи нікого, на кого б дітей залишити і я не можу старшого взяти, а меншого ні, і вони мені йдуть на поступки. Розуміють, що майстер-класи з 6, але мій менший трохи менший, але вони мусять його брати, бо нема з ким лишити. В фейсбуці хороша сторінка, я задоволена їхньою роботою там, як вони подають інформацію, мені це дуже імponує.

Інтерв'юер: А ще, скажіть мені, будь ласка, наступне: в них є таке, не зовсім як клуб, швидше спільнота дружин військовослужбовців, які час від часу збираються, також загиблих військовослужбовців, коло спілкування для дружин. Ви на такі зустрічі ніколи сама не приходили?

Респондент: Один раз, це було десь напевно 16 рік, десь початок 16 року, але ну я там була, але я не пам'ятаю дуже добре ту зустріч, але мені здається, що це була зустріч дружин саме загиблих і мені було дуже то тяжко, я взагалі, для мене оце АТО, оця війна зараз то для мене дуже тяжко, то дуже на мене

психологічно вплинуло і я навіть зверталась до психолога, можна сказати, до військового психолога, тому що це дружина чоловікового побратима, вона працює в інституті, викладає там психологію, я не знаю, як то правильно сказати, напевно такий підпункт, як військова психологія, я дуже довго з нею працювала і вона мені допомогла. Тепер в мене ремісія, тепер в мене є завдання, які я маю опрацювати сама і їй сказати, той результат. А тоді на тій зустрічі, мені було дуже важко і боляче для мене і я не захотіла більше. Може якщо я би попала на зустріч там...може тому що просто прийшли фактично дружини загиблих. Розумієте, я ж то усвідомлюю що центр не буде ділити зустрічі - нині ті що дружини загиблих, а завтра просто дружини - це нонсенс і я просто думаю, що може тоді напевно прийшло більшість дружин, чоловіки яких загинули.

Інтерв'юер: Зрозуміла, скажіть, будь ласка, у вас діти часто беруть якусь участь в заходах від Львівського центру, яке там приблизно обмеження для кількості дітей?

Респондент: Все залежить від того, яке це дійство. Наприклад, якщо це от був майстер-клас по виготовленню шоколаду, це є, оце на Січових Стрільців, біля університету, ви напевно знаєте там приміщення не особо велика, це напевно було дітей 15-18. Якщо це наприклад, якась вистава то це багато дітей. Це так само бувають, наприклад, якісь виступи, там ми одного разу ходили в цирк, то відповідно це йде багато дітей. Все залежить від того, який це захід, скільки за один раз вони можуть посадити дітей.

Інтерв'юер: Скажіть, будь ласка, тепер трошки в іншому напрямку підемо, ваш чоловік був демобілізований правильно? На цей період з 16 року по 22?

Респондент: Так, чоловік був демобілізований, він прийшов додому з АТО на початку квітня 16 року, після того його він був 53...16 окремий мотопіхотний батальйон Полтави, ну так вийшло. Бо їх там дуже часто об'єднували, роз'єднували, от вже останні місяців 6 як він був в АТО то він був 16 цей батальйон.

Інтерв'юер: Чи доводилось йому якісь бюрократичні моменти залагоджувати, брати якісь виписки з військкомату, чи були якісь з цим проблеми?

Респондент: Ні, з цим ніколи проблем не було, якщо треба було якусь виписку з військкомату, то її завжди давали без проблем, вчасно, до речі, навіть ото знаєте ці талони давали учасникам УБД, там по моєму на безкоштовний проїзд залізницею 2 рази, щось таке, ті талони були, автобусом там міжобласними там тоже щось було. Це раз в рік давали. Якщо там, наприклад, чоловік забував ну піти і взяти або там, наприклад, не мав часу піти і взяти з військкомату завжди дзвонили самі казали прийдіть візьміть ваші талони на безкоштовний проїзд, з тим ніколи не було проблем ніколи. Кличуть його на збори, коли кажуть з'явитись в військкомат - були такі моменти, що йому просто дзвонили з військкомату, що треба з'явитись відмітитись. Він так і робив, все добре. Військкомат мені один раз мав мені якусь довідку мав дати, він був в АТО, без проблем дали, я прийшла з дитиною, старший син, ще тоді тільки був, дитина заснула, прокинулась, без проблем дали поїсти, дали попити, чуть не перевернув той військкомат, але ніхто нічого абсолютно не говорив, ставлення,

що до військових, що до дітей чудове. Єдине, такий нюанс, але я навіть не знаю військкомат це чи ні, був неприємний коли мій чоловік вже довго перебуває, чи зараз під час повномасштабного на Сході, до мене прийшли і з метою вручити моєму чоловіку повістку. Кажу, ви що, він ж там..."Та, а ми там щось документи загубили, ми думали, що він не мобілізований". Я кажу, йому повістки не давали, він пішов сам з початком. Кажуть, а ми не знали. Правда потім передзвонили, вибачились, бо вони дійсно загубили якісь документи. А так без проблем.

Інтерв'юер: Добре, я зрозуміла, напевно на цьому все, ви так об'ємно мені розповіли на всі питання, які були наперед. Дякую.

Респондент: Я вам бажаю, щоби всі свої проекти втілили, щоб в вас все вийшло і щоб все було у вас добре і я думаю, що дуже потрібно те що ви робите, тому ще раз повторюсь наш центр працює і подібного нашому центру я, наприклад, не чула від друзів свого чоловіка.

Інтерв'юер: Їх практично і нема.

Респондент: Я вам більше скажу, є родичі чи друзі, які в області живуть, ну вони ж до Львівського центру відношення не мають, коли їм щось треба вони не можуть туди йти, бо він не є обласний, а міський, вони мусять йти в своєму населеному пункті або районному центрі, щось схоже. То там зовсім все інакше, я дуже вам вдячна, дуже вдячна центру.

Інтерв'юер: До речі, мені жінка з центру казала - я спілкувалась з центром недавно - казала, що якщо з області то можна теж. То скажіть там знайомим.

Респондент: Буду знати, дякую дуже, мирної нам Паски і Перемоги!

Інтерв'юер: Дякую Вам і Вашому чоловікові!